

Pregled tržišta

HAKOM-ov „Dan tržišta”

MIPRO 2019

svibanj 2019.

Sadržaj

- 1. Tržište elektroničkih komunikacija
- 2. Tržište željezničkih usluga
- 3. Tržište poštanskih usluga
- 4. Zaštita korisnika
- 5. Razvojni programi
- 6. Zakonodavstvo i međunarodna suradnja

1.263.837 ↓ 0,96%

Broj korisnika telefonskih usluga
u nepokretnoj mreži

Broj korisnika širokopoljasnog
pristupa interenetu putem nepokretne mreže

1.128.273 ↑ 2,96%

Broj korisnika širokopoljasnog
pristupa interenetu putem pokretne mreže

3.514.032 ↑ 0,70%

4.388.476 ↑ 1,69%

Broj korisnika telefonskih usluga u pokretnoj mreži

postpaid 2.299.999 ↑ 5,79%

prepaid 2.088.477 ↓ 2,41%

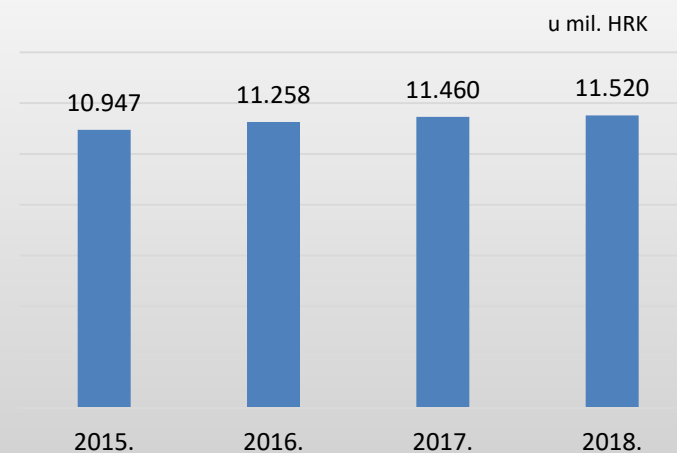
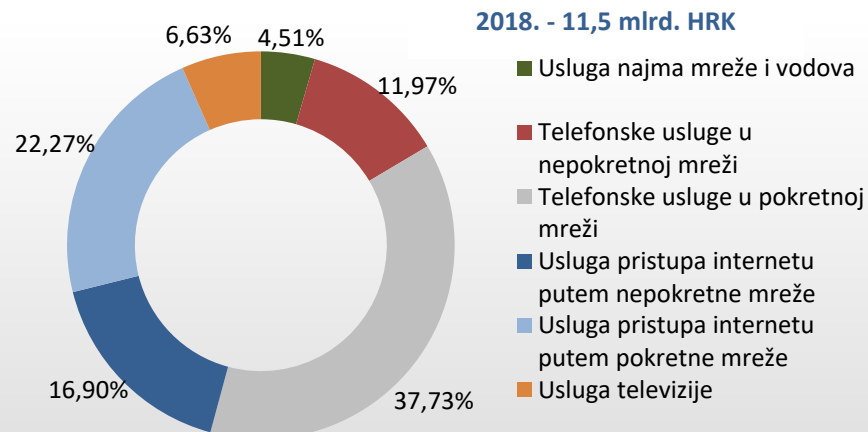
819.738 ↑ 3,84%

Broj pay-TV priključaka

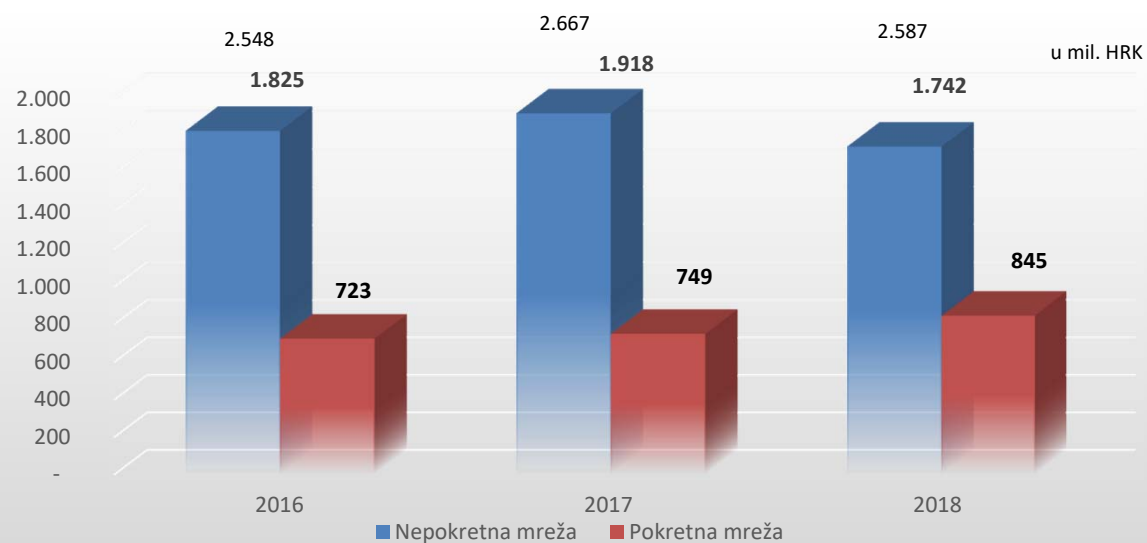

Prihodi od usluga na tržištu elektroničkih komunikacija

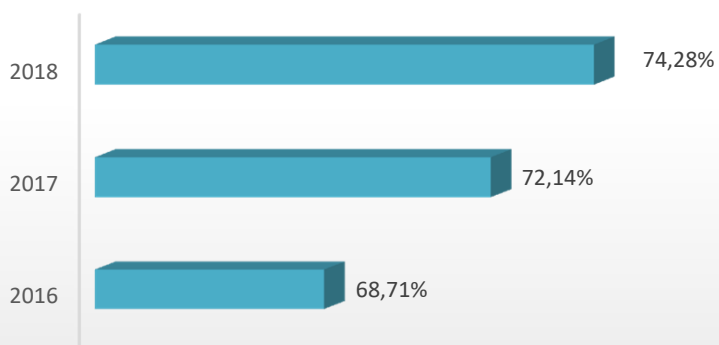

Ulaganja operatora elektroničkih komunikacija u RH

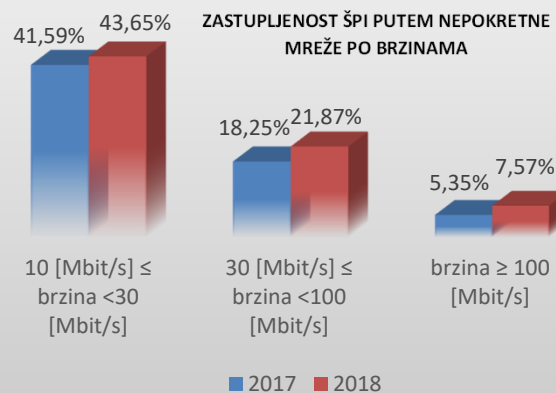
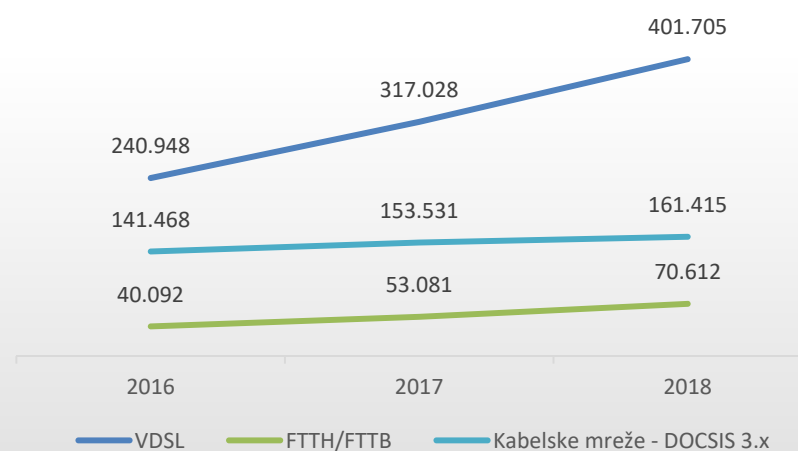

UDIO KUĆANSTAVA KOJI KORISTE NEPOKRETNI ŠPI

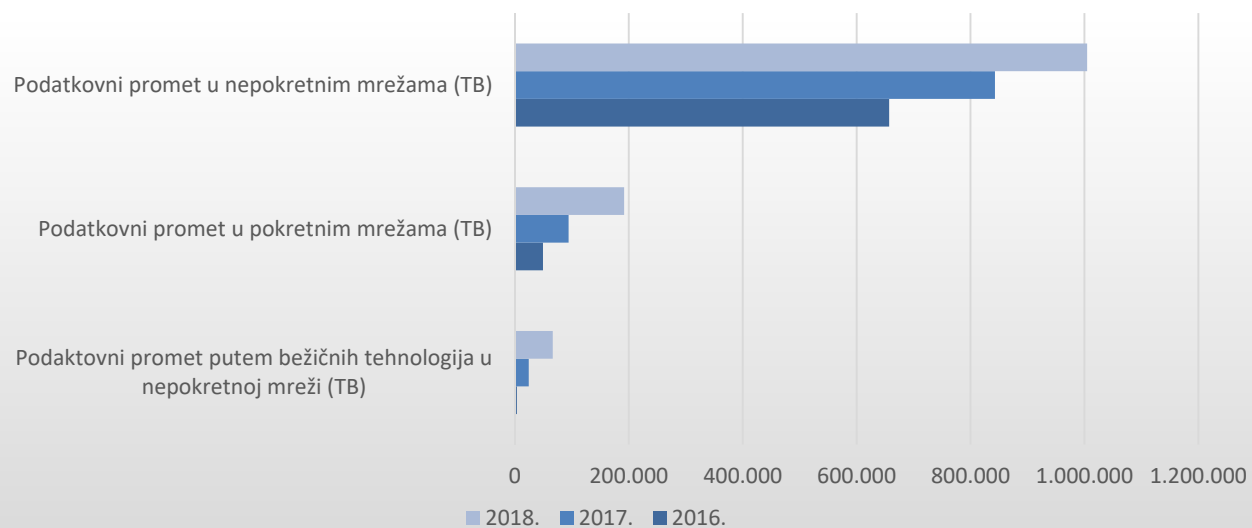

NGA PRIKLJUČCI

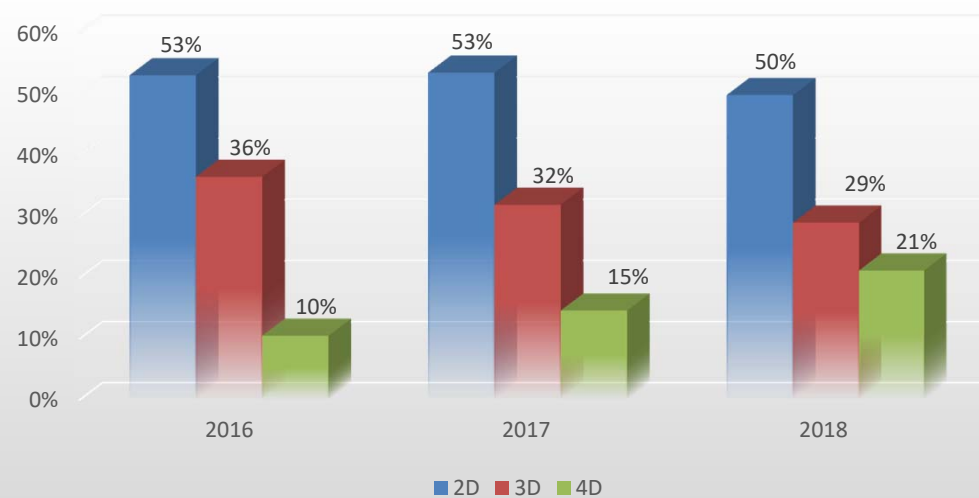

Podatkovni promet

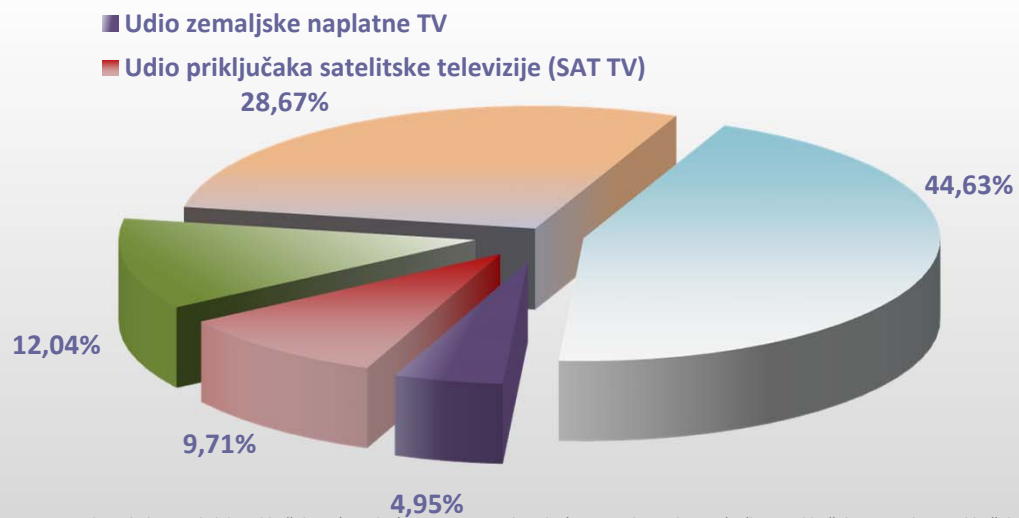
Paketi usluga u RH

Usluga televizije u RH

Udio priključaka prema tehnologijama 2018.

Napomena: Broj digitalnih zemaljskih priključaka = (Broj kućanstava u RH - broj kućanstava bez televizije) - (broj priključaka KTV + broj priključaka IPTV + broj priključaka SAT TV + broj priključaka zemaljske naplatne TV)

1. Tržište usluga elektroničkih komunikacija

Glavne regulatorne aktivnosti
- Što smo napravili -

Analize mjerodavnih tržišta (6):

Analiza tržišta

- pristupa javnoj komunikacijskoj mreži na fiksnoj lokaciji za privatne i poslovne korisnike *
- započinjanja (originacije) poziva iz javnih komunikacijskih mreža koje se pruža na fiksnoj lokaciji
- veleprodajnog završavanja (terminacije) glasovnih poziva u vlastitoj mobilnoj mreži
- veleprodajnog završavanja (terminacije) glasovnih poziva u vlastitoj javnoj telefonskoj mreži

* nije sadržano u Preporuci EK o mjerodavnim tržištima

1. Tržište usluga elektroničkih komunikacija

Glavne regulatorne aktivnosti
- Što smo napravili -

Analize mjerodavnih tržišta (6):

Analiza tržišta

- veleprodajnog lokalnog pristupa koji se pruža na fiksnoj lokaciji (notifikacija – svibanj 2019; konačna odluka se očekuje u lipnju 2019.)
- veleprodajnog središnjeg pristupa koji se pruža na fiksnoj lokaciji za proizvode za masovno tržište (notifikacija – svibanj 2019.; konačna odluka se očekuje u lipnju 2019.)
 - Usluga hibridnog pristupa

1. Tržište usluga elektroničkih komunikacija

Glavne regulatorne aktivnosti
- Što smo napravili -

EvoTv usluga – postupak koncentracije

- HT i HP podnijeli zajedničku prijavu krajem studenog 2018.
- Početkom 2019. - privremeno rješenje - do donošenja konačne odluke zabranjuje se daljnja provedba koncentracije
- U drugoj polovici siječnja HAKOM - objavio javni poziv
- Krajem veljače 2019. – konačna odluka kojom se ocjenjuje uvjetno dopuštenom koncentracija uz prihvaćanje određenih mjera kojima se omogućava daljnji razvoj djelotvornog tržišnog natjecanja

1. Tržište usluga elektroničkih komunikacija

Glavne regulatorne aktivnosti
- Što smo napravili -

Međunarodni roaming

- Implementacija Uredbe
- Uloga HAKOM-a unutar BEREC-a doprinijela je pravodobnim odgovorima na upite i nejasnoće operatora vezanim uz implementaciju Uredbe
- U zadnjem tromjesečju 2018. započela suradnja i pripreme operatora - niže cijene međunarodnih poziva prema EU/EEA zemljama koje stupaju na snagu 15. svibnja 2019.
- Cijene se ograničavaju maksimalnim iznosima propisanim Uredbom

1. Tržište usluga elektroničkih komunikacija

Glavne regulatorne aktivnosti

- Što je pred nama -

Analize mjerodavnih tržišta (2):

Analiza tržišta

- veleprodajnog visokokvalitetnog pristupa koji se pruža na fiksnoj lokaciji (konačna odluka – zadnje tromjesečje 2019.)
- veleprodajnih prijenosnih segmenata iznajmljenih vodova (konačna odluka – zadnje tromjesečje 2019.)

Ažuriranje troškovnih modela:

- Ažuriranje troškova pružanja glavnih veleprodajnih usluga na tržištima veleprodajnog lokalnog i veleprodajnog središnjeg pristupa kao i tržištima iznajmljenih vodova
- Regulirane cijene po novom modelu očekuju se sredinom 2020.

1. Tržište usluga elektroničkih komunikacija

Glavne regulatorne aktivnosti

- Što je pred nama -

Ažuriranje MST Metodologije i testa istiskivanja marže:

- MST - instrument kojim HAKOM osigurava operatorima da mogu učinkovito replicirati pakete HT grupe i ravnopravno se natjecati na tržištu
- Cilj - osigurati dovoljan ekonomski prostor između veleprodajne i maloprodajne cijene HT grupe
- Trendovi na tržištu utjecali su na potrebe izmijene postojeće MST Metodologije (izmijenjena Metodologija – treće tromjesečje 2019.).

Ažuriranje stope WACC-a

- Odluka o razumnoj stopi povrata uloženog kapitala u nepokretnoj i pokretnoj mreži (WACC) za sljedeće trogodišnje razdoblje (konačna odluka - treće tromjesečje 2019.)

1. Tržište usluga elektroničkih komunikacija

Glavne regulatorne aktivnosti
- Što smo napravili -

Komunikacijske usluge:

- Nadzor nad provedbom pravila o mrežnoj neutralnosti (zaštita pristupa otvorenom internetu, provođenje mjera transparentnosti)
- Prikupljanje izvješća operatora o nastalim sigurnosnim incidentima, poduzimanje odgovarajućih mjera, suradnja s ENISA-om
- Nadogradnja centralne administrativne baze prenesenih brojeva (CABP) i eOperatora
- Nadzor i analiza parametara kakvoće pružanja EK usluga kroz korisničke aplikacije HAKOMetar i Hakometar plus
- Od 7160 započelih ciklusa mjerenja HAKOMetrom 146 je ispunjavalo uvjete za pokretanje korisničkog spora s operatorom

1. Tržište usluga elektroničkih komunikacija

Glavne regulatorne aktivnosti

- Što je pred nama -

Komunikacijske usluge:

- Analiza pruženih univerzalnih usluga - provođenje postupka određivanja novih USO operatora za sljedeće 4 godine
- Daljnji razvoj postojećih korisničkih aplikacija:
HAKOMetar i HAKOMetar plus
- Novi propisi - povećanje razine transparentnosti kvalitete korištenja usluga u elektroničkim komunikacijama
- Sudjelovanje u provođenju implementacijskih mjera iz Akcijskog plana za provedbu Nacionalne strategije kibernetičke sigurnosti
- Poticanje razvoja IoT/M2M, „Pametni gradovi”, „Računalstvo u oblacima”

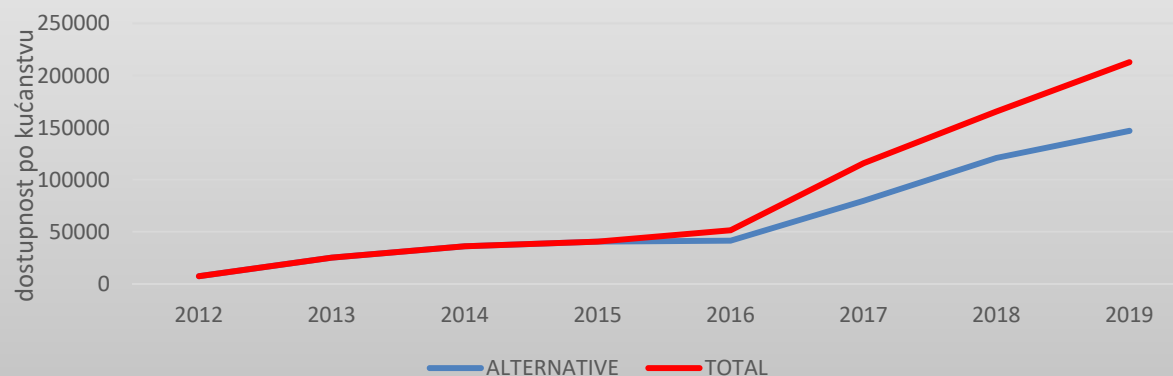
1. Tržište usluga elektroničkih komunikacija

Glavne regulatorne aktivnosti
- Što smo napravili -

Komunikacijska infrastruktura:

- Odluka o izmjeni Standardne ponude o načinu i uvjetima pristupa i zajedničkog korištenja elektroničke komunikacijske infrastrukture i druge povezane opreme (kabelske kanalizacije) Hrvatskog Telekoma d.d
- Trenutačni pokazatelji upućuju na veću aktivnost alternativnih operatora prilikom izgradnje svjetlovodnih mreža

Obavijesti o namjeri izgradnje distribucijske mreže optičkih vlakana

1. Tržište usluga elektroničkih komunikacija

Glavne regulatorne aktivnosti
- Što smo napravili -

Komunikacijska infrastruktura:

- HAKOM je provodio i niz drugih predradnji (pravo puta, ozakonjenja) s ciljem poticanja ulaganja u izgradnju NGA na način da se potiče zajedničko korištenje EKI-a
- U 2018. riješeno je 136 zahtjeva JLS-a, odnosno utvrđen je infrastrukturni operator za ukupno 3.5mil m što je 20mil kn prema JLS-ovima i 2.5mil m što je 16mil kn prema ŽUC-evima

1. Tržište usluga elektroničkih komunikacija

Glavne regulatorne aktivnosti
- Što ćemo napraviti -

Komunikacijska infrastruktura:

- Nastaviti promovirati zajednička ulaganja pozivajući se na moguće uštede koje se mogu ostvariti primjenom zakona o smanjenju troškova
- Izmjene i dopune podzakonskih akata iz područja izgradnje i zajedničkog korištenja infrastrukture

1. Tržište usluga elektroničkih komunikacija

Glavne regulatorne aktivnosti
- Što smo napravili -

Upravljanje i kontrola RF spektra:

- kontrola radiofrekvencijskog spektra
- utvrđivanje i uklanjanje uzroka smetnji
- mjerenje tehničkih parametara radijskih postaja
- mjerenje tehničkih parametara mikrovalnih veza
- mjerenje razine elektromagnetskog polja (EMP)
- tehnički pregled ispunjavanja prostornih i tehničkih uvjeta koncesionara radija ili televizije
- kontrola parametara radijskih veza za koje nije pravovremeno produljena dozvola za uporabu RF spektra

1. Tržište usluga elektroničkih komunikacija

Glavne regulatorne aktivnosti
- Što smo napravili -

Upravljanje i kontrola RF spektra:

MJERENJA	OSTVARENO 2018.
Godišnja kontrola BC spektra (39 MT)	40
Mjesečna kontrola BC spektra (13 MT)	150
Tjedna kontrola BC spektra (14 MT)	654
Kontrolno mjerenje radijskih postaja u 0.7 i 2m području	66
Mjerenja elektromagnetskog polja	55
Kontrola parametara mikrovalnih veza	256
ROMES mjerna kampanja (mjerenje parametara pokretnih mreža)	9
Kontrola parametara FM radijskih postaja	319
Tehnički pregledi radijskih postaja	91
Redovita dnevna kontrola spektra	3176
Istraživanje i otklanjanje smetnji u RF spektru	135
Provjera pristupa širokopojasnom internetu	49
Mjerenje parametara linije xDSL sustava	1
Ostala mjerenja	22
RLAN mjerenja	68
Tehnički pregled minimalnih uvjeta nakladnika (prema zahtjevima AEM-a)	34
Inspekcijski nadzor	2
Mjerenje BC smetnji iz Italije	23
Mjerenje zračenja kabela javne pristupne mreže	3
Mjerenje parametara T-DAB+ mreže	47
UKUPNO:	5200

1. Tržište usluga elektroničkih komunikacija

Glavne regulatorne aktivnosti
- Što smo napravili -

Upravljanje i kontrola RF spektra:

- Dodjela preostalog spektra na **2100 MHz** – dodijeljeno 2x10 MHz Tele2 i 2x5 MHz A1; Dodjela **2600 MHz** – dodijeljeno po 2x20 MHz A1, HT, Tele2
- MMPI u suradnji s HAKOM-om - **Ukinute i smanjene naknade** za operatore mreža pokretnih komunikacija
- Održan **5G dan** – poticaj tržišta

1. Tržište usluga elektroničkih komunikacija

Glavne regulatorne aktivnosti
- Što smo napravili -

Upravljanje i kontrola RF spektra:

- Izrađen prijedlog **Nacionalnog plana djelovanja za uporabu frekvencijskog pojasa 470 – 790 MHz** – na usvajanju u Vladi
- Izdane dozvole za proširenje eksperimentalnog odašiljanja **digitalnog radija DAB+** (proširenje na Slavoniju i Dalmaciju)
- Promjena uvjeta za **RLAN-ove** u frekvencijskom području 5470-5725 MHz – **obavezna prijava svih vanjskih jedinica** – zbog uvođenja meteoroloških radara – obaviješteni korisnici – provodi se nadzor
- **Povećan broj** izdanih dozvola za **usmjerene veze**, većinom za operatore mreža pokretnih komunikacija

1. Tržište usluga elektroničkih komunikacija

Glavne regulatorne aktivnosti
- Što smo napravili -

Upravljanje i kontrola RF spektra:

- Reguliran rad uređaja malog dometa (**SRD**) izdavanjem, izmjenom i povlačenjem općih dozvola
- Rješavanje **talijanskih smetnji na FM i TV području**
- Raspisan **natječaj** za izdavanje DVB-T2 dozvole (**M1, M2 i L1**)
- U travnju 2019. izdane dozvole za **testiranje DVB-T2/HEVC**
- Održavanje **testnog paketa** za provjeru usklađenosti prijamnika za digitalnu televiziju do izdavanja dozvole

1. Tržište usluga elektroničkih komunikacija

Glavne regulatorne aktivnosti

- Što je pred nama -

Upravljanje i kontrola RF spektra:

- Izdavanje **dozvole za DVB-T2**
- Osiguravanje preduvjeta (RF spektra) za **uvođenje 5G**
- **Mape pokrivanja i QoS-a** mreža pokretnih komunikacija
- Priprema i aktivno sudjelovanje na **WRC'19**
- Osiguravanje preduvjeta za **komercijalni rad DAB+**
- Daljnji razvoj usluga **e-Agencija/e-dozvole**
- Nastavak rješavanje **talijanskih smetnji na FM, TV, ali i T-DAB** području
- Potrebna suradnja različitih državnih institucija (MMPI, MIZ, MGIPU, MU, MINGO)

2. Tržište željezničkih usluga

Glavne regulatorne aktivnosti
- Što smo napravili -

Zakon o željeznici:

- **IV. željeznički paket** – liberalizacija domaćeg putničkog prijevoza
- **Razuman rok** - 3 dana za odgovor operatora uslužnog objekta na zahtjev za pristup i pružanje usluga
- **Regulatorni spor**
 - Ugovor o pristupu željezničkoj infrastrukturi Republike Hrvatske 2017/2018
 - Plaćanje naknade u slučaju stajanja vlaka

2. Tržište željezničkih usluga

Glavne regulatorne aktivnosti
- Što smo napravili -

Nadzor stanja na tržištu željezničkih usluga

- Pristup uslužnim objektima
- Usluge u uslužnim objektima
- Objava izvješća o mreži operatora uslužnog objekta
- Opis uslužnog objekta

Zaštita prava putnika u željezničkom prijevozu

- Brošura za korisnike
- Osobe s invaliditetom i smanjene pokretljivosti

2. Tržište željezničkih usluga

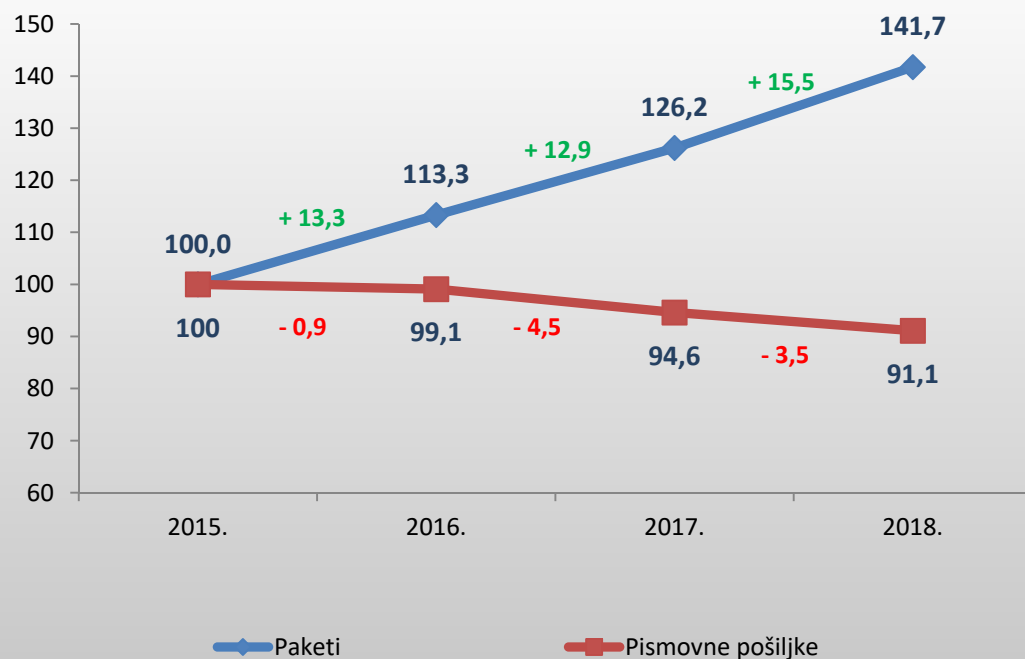
Glavne regulatorne aktivnosti
- Što je pred nama -

- Daljnji nadzor stanja na tržištu željezničkih usluga
- Registar željezničkih usluga operatora uslužnih objekata
- Inspekcijski nadzor nad Zakonom o željeznici – od 1. siječnja 2020.
- Savjetovanje s predstavnicima korisnika željezničkih usluga
 - Teretni prijevoz
 - Putnički prijevoz

3. Tržište poštanskih usluga

Glavne regulatorne aktivnosti

Od odluke do potpuno otvorenog poštanskog tržišta u EU prošlo je dvadesetak godina. Posljednjih pet godina razvidne su značajne promjene u strukturi pošiljaka, prometa i prihoda.

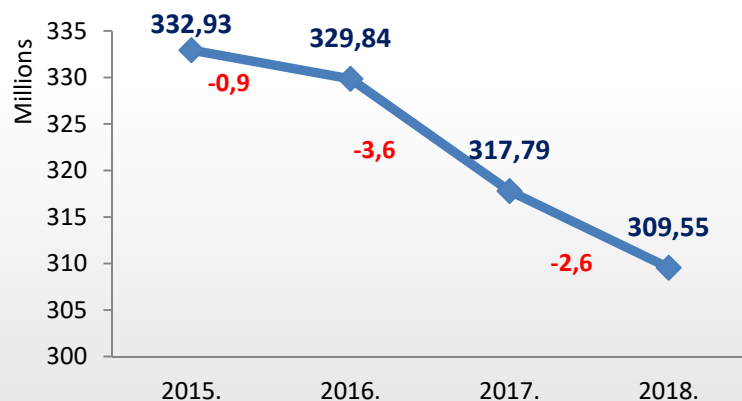

Na hrvatskom poštanskom tržištu djeluju 22 davatelja poštanskih usluga od kojih 20 pružaju paketne usluge. Stoga se može zaključiti da je paketno tržište u potpunosti funkcionalno.

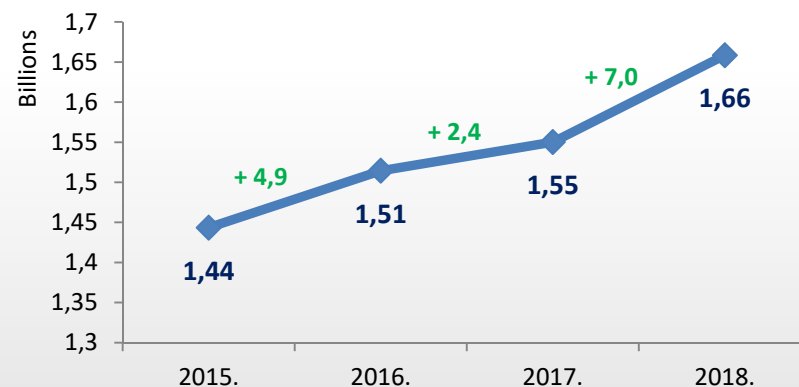
3. Tržište poštanskih usluga

Glavne regulatorne aktivnosti

Ukupan broj poštanskih usluga

Ukupan prihod od poštanskih usluga

- Uredba (EU) 2018/644 o uslugama prekogranične dostave paketa te donesene izmijene i dopune Zakona o PU
- Cilj osigurati praćenje osnovnih pokazatelja paketnog segmenta poštanskog tržišta te, po uzoru na roaming, uvesti kontrolu nepravično visokih cijena paketnih usluga unutar EU
- Budući izazovi: odnos potrošač – trgovac – davatelj – primatelj

4. Zaštita korisnika

Glavne aktivnosti
- Što smo napravili -

Usmjerenost na krajnjeg korisnika

- Poboljšanje transparentnosti uvjeta poslovanja operatora
- Korisničke aplikacije (Registar „Ne zovi”, Procjenitelj troškova...)
- Zaštita djece na internetu – brošura „Kako se zaštititi u svijetu interneta i mobilnih telefona”
- Projekt suradnje s FER-om, „Pristupačno web-sjedište za osobe s invaliditetom”
- Korisnički letci
- Radionice vezane za zaštitu korisnika kroz suradnju s drugim institucijama (MINGO, Udruge za zaštitu korisnika, ...)

4. Zaštita korisnika

Glavne aktivnosti
- Što je pred nama-

Usmjerenost na krajnjeg korisnika

- Novi propisi vezani za povećanje razine zaštite korisnika u elektroničkim komunikacijama
- Analiza rada povjerenstava pri operatorima vezano za korisničke sporove
- Daljnji razvoj postojećih aplikacija (Registar „Ne zovi”, Procjenitelj troškova...)
- Nastavak projekta zaštite djece na internetu i projekta za osobe s invaliditetom
- Veća informiranost krajnjih korisnika putem novih letaka i proširenje edukacije korisnika putem novih kanala komunikacije (npr. Youtube video)
- Radionice vezane za zaštitu korisnika kroz suradnju s drugim institucijama (MINGO, Udruge za zaštitu korisnika...)

5. Razvojni programi

Glavne aktivnosti
- Što smo napravili -

EU fondovi

- Održane radionice za sve nositelje projekata – izrada PRŠI-ja, investicijski modeli, kriteriji odabira, javni poziv, kontrola provedbe
- Izvršene provjere i ocjene nacрта PRŠI-ja
- Napravljene procjene kredibiliteta iskazanih komercijalnih interesa operatora
- Podržana i koordinirana inicijativa EK - WiFi4EU – 224 JLS ukupno „povuklo” maksimalnih 3,36 ml EUR

5. Razvojni programi

Glavne aktivnosti
- Što smo napravili -

EU fondovi

- Sudjelovanje u radnoj skupini za izradu kriterija za odabir operacija i pripadajuće metodologije (SC 2a1.2. OPKK)
- Sudjelovanje u radnoj skupini za pripremu Javnog poziva za sufinanciranje gradnje pristupnih NGA mreža u bijelim područjima (SC 2a1.2 OPKK)
- Sudjelovanje u radnoj skupini za Digitalno društvo za izradu nacionalne razvojne strategije do 2030.
- Izrađena brošura o benefitima širokopojasnih NGA mreža i 5G

5. Razvojni programi

Glavne aktivnosti
- Što je pred nama -

EU fondovi

- Provjere i ocjene konačnih verzija PRŠI-ja
- Suradnja sa PT1 (MRRFEU) i PT2 (SAFU) vezano uz SC 2a1.2 OPKK
- Savjetovanje nositelja projekata – iskazi komercijalnih interesa operatora, mapiranje
- Praćenje provedbe projekata gradnje pristupnih NGA mreža u bijelim područjima sufinanciranih sredstvima EU, izvještavanje EK

5. Razvojni programi

Glavne aktivnosti
- Što je pred nama -

EU fondovi

- Koordiniranje novog kruga dodjele potpora u okviru inicijative EK - WiFi4EU
- CEF 2 – priprema mišljenja i stajališta za CEF Digital; okupljanje svih relevantnih dionika na nacionalnom nivou, planiranje projekata i koordinacija sa EK
- Sudjelovanje u radnoj skupini za Digitalno društvo za izradu nacionalne razvojne strategije do 2030.

6. Zakonodavstvo i međunarodna suradnja

Glavne aktivnosti
- Što smo napravili-

Pravni aspekti

- Aktivno sudjelovanje i doprinos u dovršetku procesa reforme EU zakonodavstva u području elektroničkih komunikacija – suradnja s MMPI i SP RH pri EU
- Direktiva o Europskom zakoniku elektroničkih komunikacija (EECC), Uredba o BEREC-u

6. Zakonodavstvo i međunarodna suradnja

Glavne aktivnosti
- Što je pred nama-

Pravni aspekti

- U 2019. HAKOM pruža stručnu podršku MMPI u procesu prenošenja EECC-a u hrvatsko zakonodavstvo kroz novi Zakon o elektroničkim komunikacijama.
- HAKOM u 2019. aktivno sudjeluje u radu radnih grupa BEREC-a zaduženih za izradu nacrtu smjernica koje prema EECC BEREC treba donijeti.

HVALA NA POZORNOSTI

